

ENHET
Enheten för Samhällspolitik
HANDLÄGGARE
Adnan Habibija

DATUM
2022-10-24
ERT DATUM
2022-10-24

DIARIENUMMER
20220339
ER REFERENS
Af-2022/0083

Till: Rickard Åsander
Enheten Programjuridik
Rättsavdelningen
Arbetsförmedlingen
Box 80
826 23 Söderhamn

LOs svar på Remiss ang. tillämpning av förordningen (2022 nr 1346) om statsbidrag till arbetstagarorganisationer för kostnader för att ge in yttranden till Arbetsförmedlingen inför arbetsplatsförlagda program och insatser

LO har beretts möjlighet att lämna remissyttrande över Arbetsförmedlingens förslag till föreskrifter. Yttrandet behandlar principiella uppfattningar och tar därtill upp ett antal konkreta invändningar samt alternativa förslag där de har bedömts relevanta.

Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO välkomnar beskedet om att Arbetsförmedlingen skyndsamt avser att införa ett ansökningsförfarande för statsbidrag för kostnader att lämna yttranden till myndigheten. Det är en efterlängtdad och rimlig hållning att staten medfinansierar det arbete som fackförbund lägger ner för att säkerställa att Arbetsförmedlingen fattar beslut på goda grunder och minska risken för felaktiga utbetalningar.
- LO ser flera praktiska utmaningar med det föreslagna ansökningsförfarandet. Därför lämnas ett antal förslag, däribland att Arbetsförmedlingen, i dialog med fackförbunden, utreder förutsättningarna för en tilldelningsmodell som bygger på schablonmässighet samt att myndigheten delar statistikuppgifter om mottagna yttranden från olika fackförbund så att dessa kan ligga till grund för ansökningar av statsbidraget.
- LO ser ett stort behov av en digital hantering för Arbetsförmedlingens förfrågningar och fackförbundens yttranden. Nuvarande manuella hantering är tids- och kostnadskrävande för alla inblandande parter och ger upphov till felaktigheter men också till icke-enhetliga och olikvärdiga arbetsmetoder över landet.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LOs synpunkter

LO välkomnar beskedet om att Arbetsförmedlingen skyndsamt avser att införa ett ansökningsförfarande för statsbidrag för kostnader att lämna yttranden till myndigheten. I dag är det arbetstagarorganisationernas medlemmar som helt och hållet bekostar den fackliga hanteringen, det vill säga de personella kostnaderna för besvarandet av Arbetsförmedlingens förfrågningar och därmed kontrollen av bland annat arbetsmiljö, tvister och uppsägningar av tidigare anställda med återanställningsrätt på tilltäckt arbetsplats för den arbetsmarknadspolitiska insatsen samt om lönen för tilltäckt subventionerat anställd är i nivå med kollektivavtal för branschen.

Arbetsbelastningen för att hantera förfrågningarna har blivit betungande, särskilt för vissa fackförbund som verkar inom de branscher där arbetsplatsförlagda insatser är vanliga (fördelningen av exempelvis subventionerade anställningar är mycket ojämn¹). Belastningen på en del fackförbund har blivit så ansträngd att den i vissa fall leder till försämrad kvalitet i yttranden och minskade möjligheter till effektivt ordinarie fackligt arbete (detta har bidragit till att enskilda fackförbund har beslutat att sluta att lämna yttranden). Det är därför en efterlängtd och rimlig hållning att staten medfinansierar det arbete som fackförbund lägger ner för att säkerställa att Arbetsförmedlingen fattar beslut om arbetsmarknadspolitiska insatser på goda grunder och minska risken för felaktiga utbetalningar av offentliga medel. Statsbidraget ses av flera fackförbund som en grundläggande förutsättning för ett framgångsrikt och långsiktigt arbete med yttrandena.

Det är av stor vikt att ansökningsförfarandet som Arbetsförmedlingen utformar präglas av principer som *transparens*, *enkelhet*, *förutsägbarhet* och *likabehandling*. LO tillstyrker myndighetens förslag om att ansökan som avser kostnader för det närmast föregående kalenderåret ska lämnas årligen genom framtagna blankett senast den 28 februari.

LO ser dock flera praktiska utmaningar med de föreslagna kriterierna i ansökningsförfarandet, inte minst i hur enskilda fackförbund ska samla ihop uppgifter om det totala antalet yttranden som lämnats av olika instanser inom förbunden (klubb, lokal sektion, regional avdelning eller huvudkontor) och hur mycket arbetstid som lagts ner samt beräkna hur denna arbetstid ska värderas ekonomiskt. Bedömningar om nedlagd arbetstid för lika antal yttranden och hur denna värderas riskerar att bli olika inom olika fackförbund. Den administrativa börda och kostnader som en sådan ordning skulle medföra riskerar att motverka syftet med statsbidragets intentioner om att avlasta fackförbunden.

¹ Se exempelvis Habibija (2022). Etablering eller segmentering? En analys av systemet med subventionerade anställningar. Landsorganisationen i Sverige.

Av nämnda anledningar anser LO att Arbetsförmedlingen bör, i dialog med fackförbunden, utreda förutsättningarna för en tilldelningsmodell av statsbidraget som bygger på schablonmässighet utifrån parametrar som exempelvis avsatta medel, mottagna yttranden enligt myndighetens statistikverktyg samt inkomna ansökningar om statsbidrag från fackförbunden.

LO ser positivt på att Arbetsförmedlingen kommer kunna ta ut statistik över skickade och mottagna yttranden. För att underlätta såväl fackförbundens hantering inför ansökningar som myndighetens kontrollarbete med ansökningarna, föreslår LO att myndigheten offentliggör, eller på annat sätt delar, statistikuppgifter om mottagna yttranden från olika fackförbund. Denna informationsdelning skulle behöva ske i god tid före det datum för när ansökan senast ska inkomma till myndigheten. På så sätt öppnas möjligheterna upp för att ansökningar kan baseras på myndighetens statistikuppgifter, utan att motsvarande parallella system och administrationshantering behöver utvecklas inom fackförbunden. Om sådana system måste utvecklas inom fackförbunden för att det ska vara möjligt att ansöka om statsbidrag anser LO att det är rimligt att även kostnader som är förknippade med sådana system kan kunna täckas av statsbidraget.

LO föreslår vidare att myndigheten tydliggör hur och när fördelningen av statsbidraget ska gå till, inte minst för det fall ansökningsbeloppen överstiger avsatta medel och ger klagörande exempel om vilka typer av yttranden som berättigar ersättning respektive vilka som inte gör det. Tydlighet i ett tidigt stadium inom ansökningsförfarandet bedöms bidra till mer precisa ansökningar.

Avslutningsvis ser LO ett stort behov av en digital hantering för Arbetsförmedlingens förfrågningar och fackförbundens yttranden. Nuvarande manuella hantering med pappersblanketter i olika versioner och format via e-post eller brev är tids- och kostnadskrävande för alla inblandande parter och ger upphov till felaktigheter men också till icke-enhetliga och olikvärdiga arbetsmetoder över landet.

Några exempel på fördelar med en digital lösning är att det skulle vara möjligt att bygga in så att förfrågan verkligen måste skickas ut (i tillräckligt god tid) innan beslut kan fattas, att förfrågan i större utsträckning skulle gå till rätt fackförbund och rätt instans inom fackförbundet (genom att styra utskicket efter exempelvis SSYK och arbetsplatsens adress) samt att förfrågan skulle vara korrekt ifylld och inte skulle innehålla ofullständiga uppgifter. Lärdomar skulle kunna dras från Migrationsverkets digitala hantering för förfrågningar till fackförbund i migrationsärenden. Vinsterna som en sådan hantering skulle medföra har potential att väga upp mot kostnaderna som är förknippade med utveckling.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Adnan Habibija
Handläggare